

A9 (ARTVİN) KARESİ İÇİN YENİ FLORİSTİK KAYITLAR

Özgür EMİNAĞAOĞLU
Kafkas Üniversitesi Artvin Orman Fakültesi, 08000 ARTVİN
Rahim ANŞİN
KTÜ Orman Fakültesi, 61080 TRABZON

Geliş Tarihi: 17.07.2002

Özet: Bu makalede 142 takson A9 (Artvin, Şavşat) karesi için yeni kayıt olarak verilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Yeni kare kayıtlar, A9 Artvin, Türkiye Florası.

NEW FLORISTIC RECORDS FOR A9 SQUARE FROM ARTVİN

Abstract : In this paper 142 plant taxa were declared as new records for the A9 (Artvin, Şavşat) square .

Key Words: New Square records, A9 Artvin, Flora of Turkey.

1. GİRİŞ

Artvin, Şavşat yöreleri bitki coğrafyası açısından Holarktik Bölgenin Euro-Siberian (Avrupa-Sibirya) flora bölgesinde; bu bölgenin Karadeniz (Euxine) provensinin Kolşik (Colchis) sektöründe kalmaktadır (1, 2). Davis'in kare sistemi (1)'e göre A9 karesinde yer almaktadır.

Araştırma alanı, 900-2700 m. yükseltileri arasında yer almakta, Şavşat sınırları dahilinde yer alan Sahara-Karagöl milli parkı, Ciritdüzü, Cevizli, Veliköy, Pınarlı, Meşeli, Yukarıkoyunlu, Aşağıkoyunlu, Köprülü, Kirazlı, Karaköy, Kocabey, Yavuzköy köyleri ve yaylalarını kapsamaktadır.

2. MATERYAL ve YÖNTEM

1997-2001 yılları arasında toplanan *Pteridophyta* ve *Spermatophyta* bölümlerine ilişkin toplam 2550 adet bitki örneği araştırmanın ana materyalini oluşturmaktadır. Her bitki örneğinden 3 veya 4 adet eş örnek hazırlanmış, bu örneklerden biri Karadeniz Teknik Üniversitesi Orman Fakültesi Herbariumu (KATO) ve diğer eş örnekleri Kafkas Üniversitesi Artvin Orman Fakültesi Herbariumuna yerleştirilmiştir.

Kurutularak herbarium materyali haline getirilen bitki örneklerinin adlandırılmasında temel kaynak "Flora of Turkey and the East Eagean Islands" (1, 3, 4) adlı eser olmakla birlikte Flora USSR (5), Flora Kavkaza (6) gibi diğer flora kaynaklarından, KATO ve ANK herbariumlarındaki bitki örneklerinden de yararlanılmıştır.

Yeni kayıt olarak verilen taksonlar Davis (1, 3), Anşin (7), Donner (8), Yıldırım, Güner (9), Erik, Demirkuş (10), Erik, Sümbül (11), Yıldırım (12, 13, 14), Aytaç (15), Ocakverdi (16), Özçelik (17) gibi ilgili yayınlar taranarak hazırlanmıştır.

A9 Artvin karesi için yeni olarak saptanan taksonlar sistematik dizin halinde verilmiştir. Bu dizinde familya, tür, alttür ve varyete, mevki, yetiştirme yeri özellikleri, yükselti, toplama tarihi, toplayıcı ve KATO numarası, fitocoğrafik bölge, egzotik, kozmopolit, endemizm durumu ve IUCN tehlike kategorisi (18) verilmiştir. Bitki yazar isimlerinin kısaltmaları Brummit & Powell (19)'e göre standardize edilmiştir.

Listedeki familya, cins ve takson sırası Türkiye Florası'na göre verilmiştir. Metin içerisinde kullanılan kısaltmalar: Cosm: Cosmopolitan, DD: Data Deficient, E.: East, EN: Endangered, Euro-Sib: Euro-Siberian element, Eux.: Euxine element, Hyr-Eux: Hircano-Euxine element, Ir-Tur: Irano-Turanian element, LR: Lower Risc, (lc: least

concern, cd: conservation dependent, nt: near threatened), m: metre, Medit.: Mediterranean element, mt: mountain (dağ), ÖE: Özgür Eminağaoğlu (toplayıcı), VU:Vulnerable.

3. BULGULAR

3.1. Sistematik Liste

PTERIDOPHYTA

EQUISETACEAE

***Equisetum hyemale* L.**

A9 Artvin, Şavşat, Aşağıkoyunlu Köyü, yol şevi, 1450 m, 12.06.1997, ÖE 1683, KATO 13405.

***E. fluviatile* L.**

A9 Artvin, Şavşat, Veliköy Köyü, nemli alan, 1350 m, 12.06.1999, ÖE 1682, KATO 13403.

***E. arvense* L.**

A9 Artvin, Şavşat, Elmalı Mahallesi, dere kenarı, 1200 m, 04.09.1999, ÖE 1680, KATO 13400, Kocabey Köyü, karışık orman, ıslak alan, 1400 m, 13.08.1998, ÖE 1681, KATO 13401.

ANGIOSPERMAE

RANUNCULACEAE

***Ranunculus strigillosus* Boiss.& Huet.**

A9 Artvin, Şavşat, Karaköy Köyü, orman içi açıklık, ıslak alan, 1900 m, 11.06.2000, ÖE 1685, KATO 13486.

PAPAVERACEAE

***Fumaria asepala* Boiss.**

A9 Artvin, Şavşat, Ciritdüzü Köyü, yol şevi, 1000 m, 12.06.2000, ÖE 1686, KATO 13498, Ir-Tur.

CRUCIFERAE (BRASSICACEAE)

***Lepidium campestre* (L.) R.Br.**

A9 Artvin, Şavşat, Kirazlı Köyü, çayır, 1700 m, 12.06.1997, ÖE 1709, KATO 13649.

***Alyssum pateri* Nyár. subsp. *prostratum* (Nyar.) Dudley**

A9 Artvin, Şavşat, Armutlu Mahallesi, kayalık yamaç, 1100 m, 31.07.2000, ÖE 1701, KATO 13617, endemik, LR (lc).

***A. murale* Waldst.& Kit. var. *alpinum* Boiss.ex Nyár**

A9 Artvin, Şavşat, Kocabey Yaylası, alpin vejetasyon, yamaç, 2350 m, 10.07.1999, ÖE 1700, KATO 13616.

***Draba hispida* Willd.**

A9 Artvin, Şavşat, Kirazlı Yaylası, alpin vejetasyon, 2340 m, 10.06.1999, ÖE 1705, KATO 13637, Eux (mt).

***Arabis sagittata* (Bertol.) DC.**

A9 Artvin, Şavşat, Veliköy Köyü, yol şevi, 1350 m, 12.06.1999, ÖE 1702, KATO 13620.

***Rorippa austriaca* (Crantz) Besser**

A9 Artvin, Şavşat, Armutlu Mahallesi, dere kenarı, 1200 m, 12.06.1997, ÖE 1710, KATO 13654.

***Cardamine hirsuta* L.**

A9 Artvin, Şavşat, Meşeli Köyü, nemli alan, 1370 m, 18.06.1999, ÖE 1703, KATO 13627.

***Hesperis schischkinii* Tzvelev**

A9 Artvin, Şavşat, Meşeli Köyü, yamaç, 1470 m, 15.06.1999, ÖE 1708, KATO 13647, endemik.

***Erysimum leptocarpum* Hausskn. ex Bornm.**

A9 Artvin, Şavşat, Köprülü Köyü, yamaç, 1250 m, 10.06.1999, ÖE 1707, KATO 13642, endemik, EN.

CISTACEAE

***Helianthemum nummularium* (L.) Mill. subsp. *ovatum* (Viv.) Schinz & Thell.**

A9 Artvin, Şavşat, Meşeli Yaylası, yamaç, 2250 m, 10.07.2000, ÖE 1697, KATO 13591.

POLYGALACEAE

***Polygala vulgaris* L.**

A9 Artvin, Şavşat, Yavuzköy Köyü, çayır, 1550 m, 17.07.2001, ÖE 1749, KATO 13896, Euro-Sib.

CARYOPHYLLACEAE

***Stellaria holostea* L.**

A9 Artvin, Şavşat, Aşağıkoyunlu Yaylası, alpin vejetasyon, 2300 m, 30.07.2000, ÖE 1693, KATO 13561, Euro-Sib.

***Dianthus liboschitzianus* Ser.**

A9 Artvin, Şavşat, Meşeli Kışlası, yol şevi, kayalık yamaç, 1700 m, 16.06.2001, ÖE 1689, KATO 13536.

***D. carthusianorum* L.**

A9 Artvin, Şavşat, Meşeli Kışlası, kayalık yamaç, 1780 m, 11.06.1999, ÖE 1688, KATO 13531.

***Petrorhagia saxifraga* (L.) Link**

A9 Artvin, Şavşat, Armutlu Mahallesi, yol şevi, 1000 m, 16.10.1999, ÖE 1690, KATO 13547.

Silene vulgaris* (Moench) Garcke var. *vulgaris

A9 Artvin, Şavşat, Sahara, alpin vejetasyon, 2200 m, 09.07.2000, ÖE 1692, KATO 13560.

***S. armeria* L.**

A9 Artvin, Şavşat, Kocabey Köyü, orman içi açıklık, 1470 m, 03.07.1999, ÖE 1691, KATO 13552, Euro-Sib.

POLYGONACEAE

***Rumex scutatus* L.**

A9 Artvin, Şavşat, Meşeli Yaylası, alpin vejetasyon, 2200 m, 31.07.2000, ÖE 1694, KATO 13577.

TAMARICACEAE

***Tamarix tetrandra* Pall. ex M.Bieb.**

A9 Artvin, Şavşat, Elmalı Mahallesi, dere kenarı, 970 m, 10.05.1998, ÖE 1699, KATO 13598.

***T. smyrnensis* Bunge**

A9 Artvin, Şavşat, Ciritdüzü Köyü, dere kenarı, 950 m, 10.07.1997, ÖE 1698, KATO 13597.

MALVACEAE***Lavatera arborea* L.**

A9 Artvin, Şavşat, Meşeli Köyü, çayır, ıslak alan, 1500 m, 12.08.2000, ÖE 1696, KATO 13589.

***Alcea calvertii* (Boiss.) Boiss.**

A9 Artvin, Şavşat, Meşeli Köyü, yol şevi, 1560 m, 13.06.1999, ÖE 1695, KATO 13586, Ir-Tur, endemik, LR (lc).

GERANIACEAE***Geranium purpureum* Vill**

A9 Artvin, Şavşat, Karaköy Köyü, karışık orman, 1600 m, 18.04.1999, ÖE 1751, KATO 13916, Kocabey Yaylası, alpin vejetasyon, 2300 m, 23.05.1999, ÖE 1752, KATO 13917.

***G. asphodeloides* Burm. subsp. *sintensisii* (Frey) Davis**

A9 Artvin, Şavşat, Yukarıkoyunlu Köyü, taşlık yamaç, 1700 m, 19.05.2000, ÖE 1750, KATO 13909, Eux, endemik, LR (lc).

CELASTRACEAE***Euonymus latifolius* (L.) Mill. subsp. *cauconis* Coode & Cullen**

A9 Artvin, Şavşat, Meşeli Köyü, karışık orman, 1450 m, 12.06.1999, ÖE 1743, KATO 13872, endemik, LR (nt).

LEGUMINOSAE (FABACEAE)***Astragalus imbricatus* (Boriss.) Boriss.**

A9 Artvin, Şavşat, Yalnızçam Geçidi, yamaç, 1950 m, 09.07.2000, ÖE 1729, KATO 13785, endemik, DD.

***Vicia freyniana* Bornm.**

A9 Artvin, Şavşat, Yalnızçam Geçidi, subalpin vejetasyon, 1950, 12.06.2000, ÖE 1737, KATO 13849, Eux, endemik, LR(lc).

***V. cracca* L subsp. *atroviolacea* (Bornm.) Davis**

A9 Artvin, Şavşat, Aşağıkoyunlu Köyü, orman içi açıklık, 1650 m, 10.07.1999, ÖE 1736, KATO 13846.

***V. hirsuta* (L.) Gray**

A9 Artvin, Şavşat, Ciritdüzü Köyü, *Quercus* L. ormanı, 950 m, 19.05.2000, ÖE 1738, KATO 13850.

***V. peregrina* L.**

A9 Artvin, Şavşat, Ciritdüzü Köyü, *Quercus* L. ormanı, 1000 m, 10.06.2000, ÖE 1739, KATO 13851.

***Lathyrus nissolia* L.**

A9 Artvin, Şavşat, Ciritdüzü Köyü, *Quercus* L ormanı, 1200 m, 06.06.1999, ÖE 1732, KATO 13804.

***Trifolium tumens* Stev. ex M.Bieb.**

A9 Artvin, Şavşat, Armutlu Mahallesi, açıklık, 1150 m, 10.07.1997, ÖE 1735, KATO 13840, Hyc-Eux.

***T. pratense* L. var. *americanum* Harz**

A9 Artvin, Şavşat, Elmalı Mahallesi, yamaç, 850 m, 16.06.1999, ÖE 1733, KATO 13837.

***T. sylvaticum* Gérard ex Loiss.**

A9 Artvin, Şavşat, Kirazlı Köyü, çayır, 1600 m, 23.05.1999, ÖE 1734, KATO 13839.

***Dorycnium graecum* (L.) Ser.**

A9 Artvin, Şavşat, Veliköy Köyü, yol şevi, 1450 m, 04.09.1999, ÖE 1731, KATO 13800, Eux.

***Coronilla coronata* L.**

A9 Artvin, Şavşat, Elmalı Mahallesi, çayır, 850 m, 22.05.1999, ÖE 1730, KATO 13796.

ROSACEAE

Rubus canescens* DC. var. *canesvens

A9 Artvin, Şavşat, Aşağıkoyunlu Köyü, yol şevi, yamaç, kuru alan, 1750 m, 12.08.2000, ÖE 1727, KATO 13744.

***Potentilla orbiculata* Th. Wolf**

A9 Artvin, Şavşat, Meşeli Kışlası, orman içi açıklık, 1850 m, 09.07.2000, ÖE 1725, KATO 13733.

***P. cappadocica* Boiss.**

A9 Artvin, Şavşat, Kocabey Yaylası, alpin vejetasyon, 2400 m, 10.07.1997, ÖE 1722, KATO 13726, Eux (mt), endemik, LR (nt).

***P. reptans* L.**

A9 Artvin, Şavşat, Aşağıkoyunlu Köyü, dere kenarı, 1650 m, 11.06.2000, ÖE 1726, KATO 13735.

***P. elatior* Willd. ex Schldl.**

A9 Artvin, Şavşat, Meşeli Yaylası, alpin vejetasyon, ıslak alan, 2450 m, 10.07.1999, ÖE 1723, KATO 13727, Eux.

***P. micrantha* Romand. ex DC.**

A9 Artvin, Şavşat, Karaköy Köyü, çayır, nemli alan, 1750 m, 10.07.2000, ÖE 1724, KATO 13731.

***Alchemilla hirtipedicellata* Juz.**

A9 Artvin, Şavşat, Kirazlı Yaylası, alpin vejetasyon, 2250 m, 13.06.1999, ÖE 1716, KATAO 13702, Eux (mt).

***A. sintenisii* Rothm.**

A9 Artvin, Şavşat, Kirazlı Yaylası, alpin vejetasyon, 1950 m, 14.07.1999, ÖE 1718, KATO 13705, Eux (mt), endemik, LR (nt).

***Crataegus pentagyna* Waldst. & Kit. ex Willd.**

A9 Artvin, Şavşat, Ciritdüzü, yamaç, kurak alan, 1200 m, 12.08.1999, ÖE 1720, KATO 13716, Euro-Sib.

***C. szovitsii* Pojark.**

A9 Artvin, Şavşat, Ciritdüzü Köyü, yol şevi, 1250 m, 12.08.1999, ÖE 1721, KATO 13717.

C. monogyna* Jacq. subsp. *monogyna

A9 Artvin, Şavşat, Meşeli Köyü, orman içi açıklık, 1500 m, 17.09.2000, ÖE 1719, KATO 13714.

Sorbus torminalis* (L.) Crantz. var. *torminalis

A9 Artvin, Şavşat, Karaköy Köyü, karışık orman, 1750 m, 13.07.1999, ÖE 1728, KATO 13756.

CRASSULACEAE

***Sedum alpestre* Vill.**

A9 Artvin, Şavşat, Yalnızçam Geçidi, subalpin vejetasyon, 2100 m, 22.06.1999, ÖE 1713, KATO 13686.

S. pallidum M.Bieb. var. *bithynicum* (Boiss.) Chamb.

A9 Artvin, Şavşat, Yukarıkoyunlu Köyü, subalpin vejetasyon, 1850 m, 16.06.2000, ÖE 1714, KATO 13689, Eux.

UMBELLIFERAE (APIACEAE)

Daucus carota L.

A9 Artvin, Şavşat, Kaleboyu, yol şevi, 970 m, 12.06.2000, ÖE 1753, KATO 13933.

CAPRIFOLIACEAE

Lonicera caucasica Pall. subsp. *orientalis* (Lam.) Chamb.& Long

A9 Artvin, Şavşat, Sahara, subalpin vejetasyon, 1900 m, 11.06.1999, ÖE 1794, KATO 14129, endemik, LR (lc).

VALERIANACEAE

Valerianella uncinata (Bieb.) Dufur.

A9 Artvin, Şavşat, Yavuzköy Köyü, çayır, 1550 m, 10.06.2000, ÖE 1796, KATO 14139, Ir-Tur.

V. amblyotis Fisch. & Mey.

A9 Artvin, Şavşat, Sahara, subalpin vejetasyon, 1950 m, 23.05.1999, ÖE 1795, KATO 14138.

DIPSACACEAE

Scabiosa canescens Waldst. & Kit

A9 Artvin, Şavşat, Meşeli Kışlası, orman içi açıklık, 1800 m, 10.07.2000, ÖE 1797, KATO 14144, Euro-Sib.

COMPOSITAE (ASTERACEAE)

Telekia speciosa (Schreb.) Baumg.

A9 Artvin, Şavşat, Yavuzköy Köyü, orman içi açıklık, moist soil, 1550 m, 04.09.1999, ÖE 1817, KATO 14235, Euro-Sib.

Inula orientalis Lam.

A9 Artvin, Şavşat, Meşeli Yaylası, subalpin vejetasyon, 2300 m, 11.07.1999, ÖE 1806, KATO 14205, Eux (mt).

Pulicaria dysenterica (L.) Bernh.

A9 Artvin, Şavşat, Ciritdüzü Köyü, dere kenarı, 1000 m, 12.09.1998, ÖE 1812, KATO 14222.

Solidago virgaurea L. subsp. *alpestris* (Waldst. & Kit.) Gaudin

A9 Artvin, Şavşat, Meşeli Yaylası, subalpin vejetasyon, 2250 m, 04.09.1999, ÖE 1815, KATO 14228, Euro-Sib.

Conyza canadensis (L.) Cronquist

A9 Artvin, Şavşat, Armutlu Mahallesi, çayır, 1150 m, 31.10.1999, ÖE 1804, KATO 14179.

Bellis perennis L.

A9 Artvin, Şavşat, Ciritdüzü Köyü, çayır, 1250 m, 23.05.1999, ÖE 1802, KATO 14159.

Senecio cilicius Boiss.

A9 Artvin, Şavşat, Kocabey Yaylası, alpin vejetasyon, 2400 m, 12.08.2000, ÖE 1813, KATO 14224, Ir-Tur, endemik, LR (lc).

S. nemorensis L. subsp. *nemorensis*

A9 Artvin, Şavşat, Yavuzköy Köyü, ıslak alan, 1550 m, 16.09.2000, ÖE 1814, KATO 14225, Euro-Sib.

***Petasites albus* (L.) Gaertn.**

A9 Artvin, Şavşat, Armutlu Mahallesi, dere kenarı, 1150 m, 21.03.1999, ÖE 1807, KATO 14213, Euro-Sib.

Anthemis tinctoria* L. var. *tinctoria

A9 Artvin, Şavşat, Ciritdüzü Köyü, yamaç, 850 m, 11.07.1999, ÖE 1800, KATO 14151.

***A. tinctoria* L. var. *pallida* DC.**

A9 Artvin, Şavşat, Sahara, kayalık-taşlık yamaç, 1900 m, 12.06.1999, ÖE 1799, KATO 14150.

***Arctium minus* (Hill) Bernh. subsp. *pubens* (Bab.) Arènes**

A9 Artvin, Şavşat, Meşeli Köyü, yamaç, kuru toprak, 1550 m, 11.07.1999, ÖE 1801, KATO 14153, Euro-Sib.

***Ptilostemon afer* (Jacq.) Greuter subsp. *eburneus* Greuter**

A9 Artvin, Şavşat, Meşeli Köyü, dere kenarı, 1650 m, 11.01.1999, ÖE 1810, KATO 14220, endemik, LR (lc).

***P. echinocephalus* (Willd.) Greuter**

A9 Artvin, Şavşat, Elmalı Mahallesi, taşlık yamaç, 800 m, 10.07.1999, ÖE 1811, KATO 14221.

***Centaurea pecho* Albov**

A9 Artvin, Şavşat, Efkar hill, kayalık-taşlık yamaç, 900 m, 11.07.1999, ÖE 1803, KATO 14165, Eux, endemik, VU.

***Xeranthemum x cylindraceum* Sm.**

A9 Artvin, Şavşat, Yavuzköy Köyü, yamaç, 1350 m, 12.06.1999, ÖE 1819, KATO 14248.

***Tragopogon pussillus* M.Bieb.**

A9 Artvin, Şavşat, Sahara, subalpin vejetasyon, 1900 m, 11.07.1999, ÖE 1818, KATO 14236.

***Sonchus arvensis* L. subsp. *uliginosus* (M.Bieb.) Bég**

A9 Artvin, Şavşat, Meşeli Köyü, çayır, ıslak toprak, 1600 m, 12.08.2000, ÖE 1816, KATO 14230.

***Hieracium variegatisquamum* (Zahn) Juxip**

A9 Artvin, Şavşat, Ciritdüzü Köyü, *Pinus sylvestris* L. ormanı, 1200 m, 12.08.2000, ÖE 1805, KATO 14202, Eux, endemik, DD.

***Pilosella piloselloides* (Vill.) Soják subsp. *megalomastix* (NP.) Sell. & West**

A9 Artvin, Şavşat, Macerelte Mahallesi, *Quercus* L ormanı, 1150 m, 23.05.1998, ÖE 1808, KATO 14217.

***Prenanthes abietina* (Boiss. & Ball.) Kirpicz**

A9 Artvin, Şavşat, Karaköy Köyü, karışık orman, 1800 m, 04.09.1999, ÖE 1809, KATO 14218, Eux.

CAMPANULACEAE

***Campanula bononiensis* L.**

A9 Artvin, Şavşat, Beleşet Mahallesi, orman içi açıklık, 1100 m, 01.07.2000, ÖE 1791, KATO 14103, Euro-Sib.

***C. rapuncululus* L. var. *lambertiana* (A.DC.) Boiss.**

A9 Artvin, Şavşat, Karaköy Köyü, orman içi açıklık, ıslak alan, 1750 m, 16.06.1999, ÖE 1792, KATO 14112, Euro-Sib.

PRIMULACEAE***Primula veris*** L. subsp. ***columnae*** (Ten.) Lüdi

A9 Artvin, Şavşat, Veliköy Köyü, yamaç, 1450 m, 17.06.1999, ÖE 1712, KATO 13680, Euro-Sib.

P. elatior (L.) Hill subsp. ***pseudoelatior*** (Kusn.) W.W.Sm & Forrest

A9 Artvin, Şavşat, Kirazlı Yaylası, alpin vejetasyon, 2400 m, 11.06.1999, ÖE 1711, KATO 13678, Eux (mt).

OLEACEAE***Fraxinus angustifolia*** Vahl. subsp. ***oxycarpa*** (M.Bieb. ex Willd.) Franco & Rocha AfonsoA9 Artvin, Şavşat, Ciritdüzü Köyü, *Quercus* L. çalılığı, 1200 m, 14.10.2000, ÖE 1777, KATO 14049, Kirazlı Köyü, dere kenarı, 1650 m, 05.09.1999, ÖE 1778, KATO 14050, Euro-Sib.**BORAGINACEAE*****Myosotis sparsiflora*** Mikan ex Pohl

A9 Artvin, Şavşat, Elmalı Mahallesi, ıslak yamaç, 1050, 18.04.1999, ÖE 1759, KATO 13975, Euro-Sib.

M. propinqua Fisch & Mey. ex DC.

A9 Artvin, Şavşat, Meşeli Köyü, orman içi açıklık, 1650 m, 11.06.2000, ÖE 1758, KATO 13974, Eux (mt).

Cynoglossum germanicum Jacq.

A9 Artvin, Şavşat, Yavuzköy Köyü, yamaç, 1550 m, 10.07.1999, ÖE 1756, KATO 13966, Euro-Sib.

Lithospermum purpureocaeruleum L.

A9 Artvin, Şavşat, Beleşet Mahallesi, karışık orman, 1050 m, 23.05.1999, ÖE 1757, KATO 13971, Euro-Sib.

Onosma trapezunteum Boiss. & Huet ex Hand.-Maz.

A9 Artvin, Şavşat, Meşeli Köyü, yol şevi, 1400 m, 18.04.1999, ÖE 1760, KATO 13982, endemik, LR (lc).

Symphytum longipetiolatum WickensA9 Artvin, Şavşat, Yavuzköy Köyü, *Picea orientalis* (L.) Link ormanı, 1550 m, 18.05.2000, ÖE 1761, KATO 13987, Kirazlı Köyü, dere kenarı, 1600 m, 19.05.2000, ÖE 1762, KATO 13988, Eux, endemik, VU.***Trachystemon orientalis*** (L.) G.Don

A9 Artvin, Şavşat, Veliköy Köyü, orman içi açıklık, nemli alan, 1350 m, 10.05.1999, ÖE 1763, KATO 13989, Eux.

Brunnera macrophylla (Adams) Johnst.A9 Artvin, Şavşat, Karaköy Köyü, *Picea orientalis* (L.) Link ormanı, 1800 m, 18.05.2000, ÖE 1755, KATO 13961, Eux.**SOLANACEAE*****Solanum nigrum*** L. subsp. ***nigrum***

A9 Artvin, Şavşat, Meşeli Köyü, yol şevi, taşlık yamaç, 1500 m, 10.11.1997, ÖE 1754, KATO 13955, Cosm.

SCROPHULARIACEAE***Verbascum varians*** Freyn & Sint var. ***trapezunticum*** Murb.

A9 Artvin, Şavşat, Meşeli Köyü, yol şevi, 1600 m, 11.06.2000, ÖE 1785, KATO 14082, Eux, endemik, EN.

V. asperuloides Hub.-Mor.

A9 Artvin, Şavşat, Meşeli Köyü, orman içi açıklık, 1550 m, 01.07.2000, ÖE 1783, KATO 14076, Ir-Tur, endemik, LR (lc).

Scrophularia kotschyana Benth.

A9 Artvin, Şavşat, Meşeli Köyü, taşlık yamaç, 1650 m, 23.05.1999, ÖE 1782, KATO 14073.

Veronica filiformis Sm.

A9 Artvin, Şavşat, Meşeli Kışlası, dere kenarı, 1900 m, 23.05.1999, ÖE 1786, KATO 14087, Hirc-Eux.

V. michauxii Lam.

A9 Artvin, Şavşat, Meşeli Kışlası, açıklık, 12.08.2000, ÖE 1787, KATO 14091.

V. telephiifolia Vahl

A9 Artvin, Şavşat, Meşeli Yaylası, kayalık alan, 2500 m, 10.07.2000, ÖE 1789, KATO 14097.

V. officinalis L.

A9 Artvin, Şavşat, Meşeli Köyü, *Abies* Mill. ormanı, 1600 m, 01.07.2000, ÖE 1788, KATO 14093, Euro-Sib.

Melampyrum arvense L. var. *elatus* Biss.

A9 Artvin, Şavşat, Cevizli Köyü, orman içi açıklık, 1700 m, 12.08.1999, ÖE 1780, KATO 14059, Eux, endemik, LR (nt).

Pedicularis atropurpurea Nordm.

A9 Artvin, Şavşat, Sahara, Yalnızçam Geçidi, subalpin vejetasyon, 1900 m, 12.08.2000, ÖE 1781, KATO 14060, Eux (mt).

OROBANCHACEAE

Orobanche caryophyllaceae Sm.

A9 Artvin, Şavşat, Yavuzköy Köyü, yol şevi, 1550 m, 11.07.1998, ÖE 1790, KATO 14099.

LABIATAE (LAMIACEAE)

Ajuga reptans L.

A9 Artvin, Şavşat, Yavuzköy Köyü, çayır, 1550 m, 19.05.2000, ÖE 1764, KATO 13995, Euro-Sib.

Teucrium orientale L. var. *glabrescens* Hausskn. ex Bornm.

A9 Artvin, Şavşat, Meşeli Köyü, orman içi açıklık, 1700 m, 12.08.2000, ÖE 1776, KATO 14037, Ir-Tur.

Galeopsis bifida Boenn.

A9 Artvin, Şavşat, Sahara, Yalnızçam Geçidi, subalpin vejetasyon, 1900 m, 16.09.2000, ÖE 1766, KATO 14001, Meşeli Kışlası, yol şevi, 1900 m, 12.08.2000, ÖE 1767, KATO 14002, Euro-Sib.

Sideritis armeniaca Bornm.

A9 Artvin, Şavşat, Veliköy Köyü, taşlık yamaç, 1400 m, 10.07.1999, ÖE 1773, KATO 14028, Ir-Tur, endemik, LR (cd).

Stachys iberica M.Bieb. subsp. *stenostachya* (Boiss.) Rech.

A9 Artvin, Şavşat, Beleşet Mahallesi, kayalık alan, 1050 m, 17.06.1999, ÖE 1774, KATO 14030, Ir-Tur.

S. officinalis (L.) Trevis. subsp. *officinalis*

A9 Artvin, Şavşat, Yavuzköy Köyü, çayır, ıslak alan, 1550 m, 10.07.1999, ÖE 1775, KATO 14032, Euro-Sib.

Origanum vulgare L. subsp. ***viride*** (Boiss.) Hayek
A9 Artvin, Şavşat, Yavuzköy Köyü, çayır, 1500 m, 28.07.1999, ÖE 1770, KATO 14014.

Clinopodium vulgare L. subsp. ***arundanum*** (Boiss.) Nyman
A9 Artvin, Şavşat, Ciritdüzü Köyü, *Quercus* L. ormanı, 1350 m, 10.07.1999, ÖE 1765, KATO 13998.

Mentha longifolia (L.) Huds. subsp. ***typhoides*** (Briq.) Harley var. ***typhoides***
A9 Artvin, Şavşat, Meşeli Köyü, bataklık, sucul alan, 1600 m, 04.09.1999, ÖE 1769, KATO 14011.

Salvia huberi Hedge
A9 Artvin, Şavşat, Sahara, Yalnızçam Geçidi, *Pinus* L. ormanı, 1950 m, 10.07.1999, ÖE 1771, KATO 14020, Ir-Tur, endemik, LR (cd).

S. sclarea L.
A9 Artvin, Şavşat, Elmalı Mahallesi, yol şevi, 1100 m, 12.07.2000, ÖE 1772, KATO 14021.

THYMELAEACEAE

Daphne mezereum L.
A9 Artvin, Şavşat, Meşeli kışlası, yol şevi, *Abies* Mill. ormanı, 1950 m, 11.06.1999, ÖE 1742, KATO 13859, Euro-Sib.

D. glomerata Lam.
A9 Artvin, Şavşat, Yalnızçam Geçidi, subalpin vejetasyon, 2200 m, 12.06.1999, ÖE 1740, KATO 13857, Aşağıkoyunlu Köyü, subalpin vejetasyon, 2250 m, 13.06.1999, ÖE 1741, KATO 13858, Eux.

EUPHORBIACEAE

Euphorbia djimilensis Boiss.
A9 Artvin, Şavşat, Yalnızçam Geçidi, subalpin vejetasyon, 1900 m, 16.06.1999, ÖE 1745, KATO 13875, endemik, LR-nt, Eux.

E. stricta L.
A9 Artvin, Şavşat, Yukarıkoyunlu Köyü, orman içi açıklık, kurak toprak, 1850 m, 16.06.1999, ÖE 1747, KATO 13881, Euro-Sib.

E. denticulata Lam.
A9 Artvin, Şavşat, Kocabey Kışlası, yamaç, 1800 m, 10.07.1999, ÖE 1744, KATO 13874.

FAGACEAE

Fagus orientalis Lipsky
A9 Artvin, Şavşat, Meşeli Yaylası, karışık orman, 2100 m, 10.07.2000, ÖE 1687, KATO 13507, Euro-Sib.

RUBIACEAE

Galium aparine L.
A9 Artvin, Şavşat, Veliköy Köyü, orman içi açıklık, 1400 m, 23.05.1999, ÖE 1793, KATO 14121.

LILIACEAE

Polygonatum glaberrimum C.Koch
A9 Artvin, Şavşat, Veliköy Köyü, karışık orman, 1300 m, 23.05.1999, ÖE 1837, KATO 13770, Eux.

Scilla monanthos C.Koch
A9 Artvin, Şavşat, Meşeli Yaylası, alpin vejetasyon, 2450 m, 23.05.1999, ÖE 1838, KATO 13771, Eux (mt).

S. siberica Haw. subsp. *armena* (Grossh.) Mordak

A9 Artvin, Şavşat, Kirazlı Yaylası, alpin vejetasyon, 2200 m, 18.04.1999, ÖE 1839, KATO 13773, Ir-Tur.

ORCHIDACEAE

Orchis purpurea Huds.

A9 Artvin, Şavşat, Veliköy Köyü, orman içi açıklık, 1400 m, 18.04.1999, ÖE 1841, KATO 14196, Euro-Sib.

Dactylorhiza romana (Seb.) Soó subsp. *romana*

A9 Artvin, Şavşat, Veliköy Köyü, orman içi açıklık, 1650 m, 11.06.2000, ÖE 1840, KATO 14191.

GRAMINEAE (POACEAE)

Aegilops tauschii Coss. subsp. *tauschii*

A9 Artvin, Şavşat, Armutlu Mahallesi, yamaç, 1100 m, 16.06.1999, ÖE 1820, KATO 14260, Ir-Tur.

Hordeum marinum Huds. var. *pubescens* (Guest) Nevski

A9 Artvin, Şavşat, Armutlu Mahallesi, taşlık yamaç, 850 m, 23.05.1999, ÖE 1824, KATO 14293, Euro-Sib.

H. spontaneum C.Koch

A9 Artvin, Şavşat, Ciritdüzü Köyü, çayır, 1250 m, 01.07.1998, ÖE 1825, KATO 14294, Ir-Tur.

Bromus armenus Boiss.

A9 Artvin, Şavşat, Yukarıkoyunlu Yaylası, alpin vejetasyon 2300 m, 01.07.1999, ÖE 1822, KATO 14272, Ir-Tur, endemik, LR (nt).

Trisetum turcicum Chrtek

A9 Artvin, Şavşat, Meşeli Yaylası, alpin vejetasyon, 2450 m, 12.08.2000, ÖE 1836, KATO 14322, Ir-Tur.

Polyogon viridis (Gowan) Breistr.

A9 Artvin, Şavşat, Ciritdüzü Köyü, dere kenarı, 1200 m, 01.07.1999, ÖE 1835, KATO 14318, Euro-Sib.

Festuca drymeja Mert. & Koch

A9 Artvin, Şavşat, Meşeli Kışlası, *Picea orientalis* (L.) Link ormanı, 1800 m, 01.07.1999, ÖE 1823, KATO 14288, Euro-Sib.

Lolium perenne L.

A9 Artvin, Şavşat, Veliköy Köyü, çayır, 1350 m, 23.05.1999, ÖE 1826, KATO 14296, Euro-Sib.

L. rigidum Gaudin var. *rigidum*

A9 Artvin, Şavşat, Yavuzköy Köyü, çayır, 1550 m, 16.06.1999, ÖE 1827, KATO 14297.

Poa masenderana Freyn. & Sint.

A9 Artvin, Şavşat, Meşeli Kışlası, dere kenarı, 1800 m, 01.07.1999, ÖE 1833, KATO 14314, Hyrc-Eux.

P. sterilis M.Bieb.

A9 Artvin, Şavşat, Aşağıkoyunlu Köyü, çayır, 1600 m, 12.08.1999, ÖE 1834, KATO 14317.

P. alpina L. subsp. *fallax* F.Herm.

A9 Artvin, Şavşat, Kirazlı Yaylası, alpin vejetasyon, 2350 m, 12.08.2000, ÖE 1831, KATO 14308.

***Briza media* L.**

A9 Artvin, Şavşat, Kocabey Köyü, çayır, 1400 m, 11.07.1999, ÖE 1821, KATO 14271.

***Nardus stricta* L.**

A9 Artvin, Şavşat, Kocabey Yaylası, alpin vejetasyon, 2450 m, 01.07.1999, ÖE 1829, KATO 14299, Aşağıkoyunlu Yaylası, alpin vejetasyon, 2450 m, 01.07.1999, ÖE 1830, KATO 14300, Euro-Sib.

TEŞEKKÜR

Bu makale TÜBİTAK tarafından desteklenen TOG TAG/TARP-2339 nolu proje ve KTÜ Fen Bilimleri Enstitüsü'ne sunulan doktora tez çalışmasının bir kısmıdır. Yazarlar finansal desteklerinden dolayı TÜBİTAK'a teşekkür ederler.

KAYNAKLAR

1. Davis, P.H., Flora of Turkey and the East Aegean Islands, Vol. I-IX , at the University Press, Edinburgh, 1965-85.
2. Davis, P. H., Harper, P. C., Hedge, I. C., Plant Life of South West Asia, The Botanical Society of Edinburg,1971.
3. Davis, P. H., Mill, R. R., Tan, K., Flora of Turkey and the East Aegean Islands, Vol. X, Supplement, at the University Press, Edinburgh, 1988.
4. Güner, A., Özhatay, N., Ekim, T., Başer, K.H.C., Flora of Turkey and the East Aegean Islands, Vol. XI, Supplement-II, at the University Press, Edinburgh, 2000.
5. Komarov, V.L., Flora of the U.S.S.R., Vol. 1-30, Israel Program for Scientific Translations, Jerusalem, 1934, 78.
6. Grossheim, A., A., Flora Kavkaza, Ciltler 1-7, Bakü ve Leningrad, 1939-1967.
7. Anşin, R., 1980, Doğu Karadeniz Bölgesi Florası ve Asal Vejetasyon Tiplerinin Floristik İçerikleri, Doçentlik Tezi, KTÜ Orman Fakültesi, Trabzon.
8. Donner, J., Distribution Maps to P.H.Davis "Flora of Turkey, 1-10", Linzer Biol. Beitr., 22,2, 1990, 381-515.
9. Yıldırım, Ş., Güner, A., Türkiye'den Çeşitli Kareler İçin Yeni Floristik Kayıtlar, Doğa Turk J. Bot., 13, 2, 1989, 321-328.
10. Erik, S., Demirkuş, N., Türkiye Florasındaki Bazı Bitkiler İçin Yeni Yayılış Alanları, Doğa, Turk J. Bot., 12, 3 , 1988, 224-233.
11. Erik, S., Sümbül, H., Türkiye Florasındaki Bazı Kareler İçin Yeni Kayıtlar, Doğa, Turk J. Bot., 16, 1992, 93-103.
12. Yıldırım, Ş., Türkiye'den Çeşitli Kareler İçin Yeni Kayıtlar, Doğa Turk J. Bot., 11, 1987, 195-203.
13. Yıldırım, Ş., New Records for The Squares in The Flora of Turkey, Journal of Faculty of Science Ege University, Ser. B, 15, 2, 1993, 33-41.
14. Yıldırım, Ş., Türkiye'deki Çeşitli Kareler İçin Yeni Floristik Kayıtlar, Ot Sistematik Botanik Dergisi, 1, 1, 1994, 53-56.
15. Aytaç, Z., 1994, Değişik Kareler İçin Yeni Kayıtlar, Turk J. Bot, 18, 1, 39-41.

16. Ocakverdi, H., The Flora of the Mount Kısır (Kars and Ardahan) and Nearest Environs, Turk J. Bot., 25, 2001, 311-334.
17. Özçelik, H., Türkiye'deki Çeşitli Kareler İçin Yeni Floristik Kayıtlar, Ot Sistematik Botanik Dergisi, 1, 2 , 1994, 67-69.
18. Ekim, T., Koyuncu, M., Vural, M., Duman, H., Aytaç, Z., Adıgüzel N., Türkiye Bitkileri Kırmızı Kitabı, Eğrelti ve Tohumlu Bitkiler (Red Data Book of Turkish Plants, *Pteridophyta* and *Spermatophyta*), Barışcan Ofset, Pp:246, Ankara, 2000.
19. Brummitt R., K., Powell, C., E., (eds), Authors of Plant Names, Royal Botanic Gardens, Kew, 1992.